



# DE UTOPIE VAN EEN MISSIE TENTOONSTELLING

Luc Vints

**Thomas More publiceerde zijn *Utopia* 500 jaar geleden in Leuven. De stad gonst sinds eind september van het grootse festival *The Future is More*. Ook KADOC doet mee met de tentoonstelling *De utopie van een missie*. Die focust op de missiebeweging die in de negentiende en twintigste eeuw duizenden Belgen naar zogenaamde missiegebieden deed trekken. Ze wilden er het Rijk Gods vestigen, een christelijke wereld die in het West-Europa van na de Franse Revolutie onmogelijk was geworden.**

De kerk had in de achttiende eeuw een zware crisis doorgemaakt, met als culminatiepunt de Franse Revolutie: de band tussen kerk en staat was verbroken, het culturele en caritatieve monopolie van de kerk vervallen, haar structuur ontwricht. Ook de missies droegen er de gevolgen van. Vanaf het begin van de negentiende eeuw begon een langzaam herstel, inclusief een herleving van de missiegedachte. Vanuit het Vaticaan zelf, dat bovendien met lede ogen de groei van de protestantse zending vaststelde, kwamen er impulsen. Ook de rol van Frankrijk in het missionaire reveil was opvallend. Zo zong Chateaubriand in zijn *Génie du Christianisme* (1802) de lof van de genialiteit van het christendom en het missionaire verleden van de kerk. Hij rehabiliteerde daarbij kritiekloos de reducties van de jezuïeten in Latijns-Amerika, vaak omschreven als een gerealiseerde utopie. Die reducties waren afgesloten nederzettingen waar de Indianen ver weg van de blanken konden (over)leven volgens een vast patroon, bepaald door religieuze diensten en collectieve arbeid op het veld.

De reducties hebben enkele missieprojecten rechtstreeks of onrechtstreeks geïnspireerd. Sommige zijn totaal vergeten, andere kregen, zoals de reducties, heel wat tegenwind. In *De utopie van een missie* wordt stilgestaan bij Pieter Jan De Smet en 'zijn' Indianen in Noord-Amerika, Guido Gezelle en de Noordpoolmissie, pater Damiaan op Molokaï, de christen dorpen van de scheutisten in China en van de kapucijnen in de islamitische Punjab, de kapelhoeven van de jezuïeten in Congo en de herleving van het benedictijnse ideaal in Brazilië.

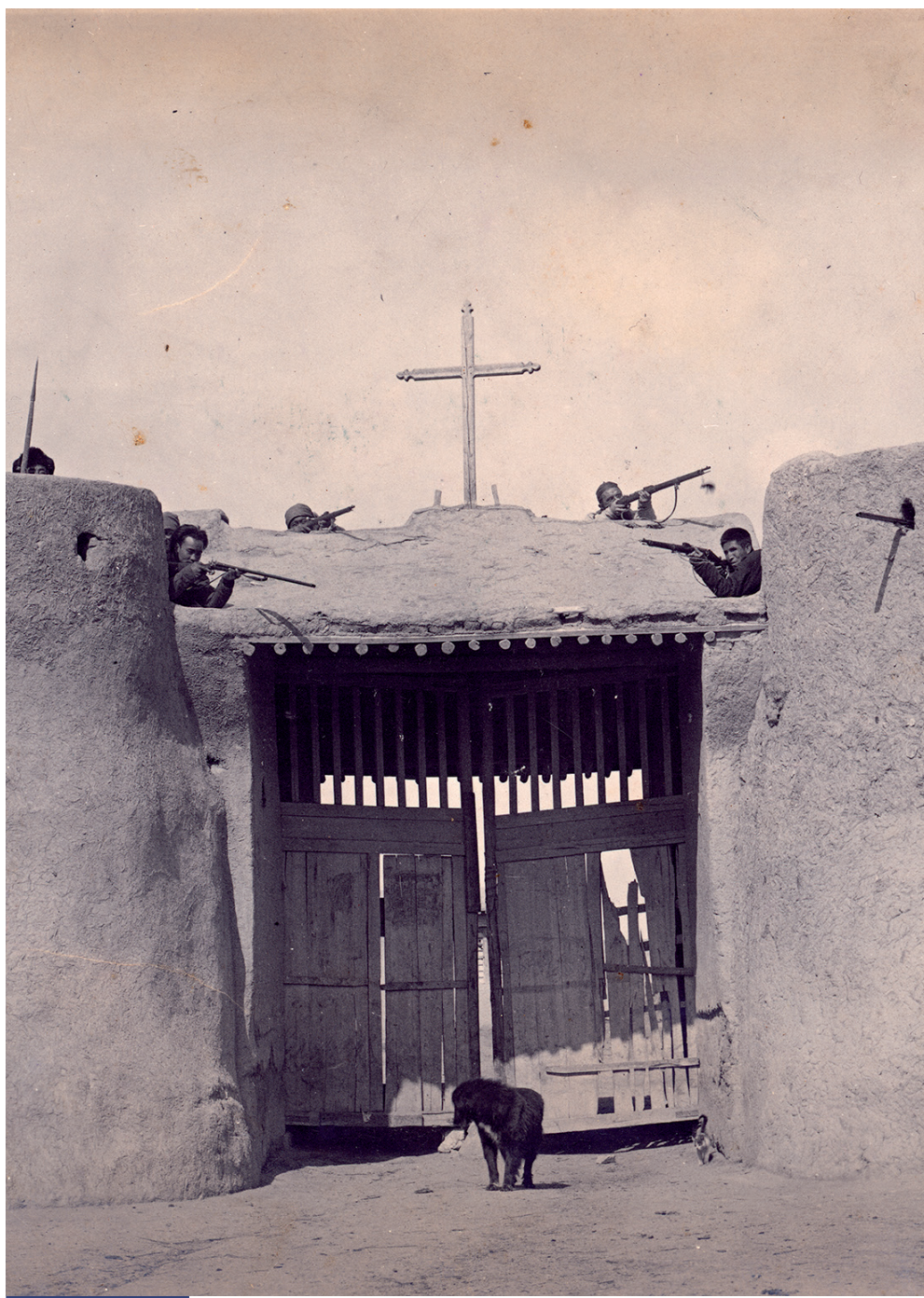
De tentoonstelling is nog tot 17 januari in de KADOC-pandgangen te zien. Ook verscheen een nieuw expoboekje.



Pater Damiaan en  
de melaatsenneder-  
zetting op Molokai  
in 1888. Gouaches  
van Edward Clifford,

sinds 2013 op de  
Vlaamse topstuk-  
kenlijst.  
[Leuven, Damiaan-  
centrum]





Poort en verdedigingsmuur van de missie van Ho-Ch'iao (Sui-Yüan). Foto, ca. 1900.

[KADOC, Beeldarchief missionarissen van Scheut]





Pasrur, "gelukkig dorp". Foto, ca. 1930.  
[KADOC, Beeld-archief Vlaamse kapucijnen]